

Ab lo present número acaba la publicació de'l monòlech *Durant l'estreno*, y comensa la de la bonica comedia catalana, de'l popular escriptor D. Francisco Llenas, titulada

LA TÍA MARÍA

De actualitat

Devant de las exageracions de alguns periódichs catalanistas; devant de las exageracions de una part de la prensa madrilenya; devant de l'ús que la Autoritat fa de las facultats que la llei li dona en virtut de la suspensió de las garantías constitucionals en aquesta provincia, la prudencia 'ns imposa la resolució de limitarnos á lamentar lo percans sufert per *La Renaixensa*, *Lo Regionalista* y altras publicacions suprimidas gubernativament, y aplassar per un altra ocasió lo parlar extensament de un assumpto que afecta en especial á la sort de la patria.

Acabem ab la cita de dos refrans: «A só de tabals no s' agafan llebras», y «En boca tancada no hi entran mescas».

UNA OBRA DE 'L MESTRE FRIGOLA

CANTATA executada per' inauguració de la *Exposició Marítima Internacional de 'l Havre*, escrita pèra solos, coros y gran orquesta, lletra de V. Fleury y música de 'l mestre B. Frigola.

I

Nostres lectors estranyaràn passem á ocuparnos de una obra *casi* inèdita y sens *casi* desconeguda de la majoria de músichs catalans.

La estranyesa és justa: està motivada per la mateixa obra y per la conducta observada per sòn propi autor.

Lo mestre Frigola que á una modestia estremada, ratlla: t, sè pot dir, á la temeritat; á un caracter senzill y bondados, y a 'l mateix temps apartat de certas exhibicions que molt tenen de teatrals, aneix un talent privilegiat, reconegut per tots los que á la música dedican sos estudis, no ha volgut may (ocasió propicia ha tingut per ferho), fernes sentir una de

las mes inspiradas composicions que de sa prodigiosa ploma han sortit.

A son autor se déu, donchs, sigui desconeguda per la generalitat de 'ls músichs catalans, la gran *Cantata* de 'l mestre Frigola y no sigui sino l' autor de unas quantas missas salves y rosaris.

No; res d' això.

Lo mestre Frigola és autor de una infinitat de obras de tots estils y de tot género, brillant en totas ellas rasgos característichs, peculiars, propis, que de una manera indubtable, de un modo precís, acusan en son autor, ensemps que una ben cimentada y vastíssima educació científich-musical, una imaginació florida, original y sempre fácil.

Nosaltres que tenim la honra de contar, com á distinció prebada, la amistat de 'l sabi mestre; nosaltres que 'ns considerèm de la familia (ell fou lo mestre de nostre mestre, això es, nos representa musicalment parlant, *le grand pere*), y per lo tant sabem lo molt que val lo mestre ampurdanès; nosaltres que com á catalanistas venim obligats á fèr públicas las notabilitats que honran y enalteixen nostra terra fentla digna y respectada per sos homens, sas virtuts y sos fets recabant pèra 'ls mateixos la gloria que de dret pugui tocarlos, tindríam com una falta imperdonable lo no aportar aquest treball modest, petit gra de sorra, y 'l deixar de contribuir á la formació de 'l pedestal de sa estima y dignificació.

¿Podem deixar en 'l olvit a' l mestre Frigola, sens col·locarlo á 'l sitial que 's mereix, ocupant lo primer terme entre 'ls músichs que son gloria d' Espanya, formant avuy jant ab en Bretón, Giró, Chapí, Candi y altres, lo formidable estol de 'ls mes surtints caps de brot de la música nacional?

No.

Lo nom y las obras de 'l mestre ampurdanès, mes celebradas en 'l extranger que aquí, són suficients mérits aportats pèra que aquell ocupi ab justícia 'l preferent lloch entre 'l músichs d' Espanya.

Ve'ns aquí perque direm quatre paraulas de la gran *Cantata* de 'l mestre Frigola.

Lo deber nos ho mana; la conciencia á ferho així 'ns obliga.

Serveixin las precedents ratllas com preludi d' eix

treball y á 'l mateix temps pèra fèr de actualitat la composició de 'l mestre de capella de la Mercet.

En lo següent número, tractarem de la obra.

ARMANDO DE LA FLORIDA.

Estrenos catalans

Romea.—*Las falsas burguesas*, comedia en tres actes y en prosa, arreglada de'l francès per D. ADOLFO BRUGADA.

Per ló senzilla qu'ès, se fa recomanable aquesta comedia, quin argument no 's presta per' extendre'l molt. No obstant y això, l' autor ha lograt ferlo durar tres actes sens que perdin l' atenció 'ls espectadors.

Un fi moral li ha volgut doná 'l Sr. Brugada, valentse de sacrificar las ideas d' alguns de'ls personatjes.

L' èxit no va sèr ruidós; pero sí just.

Lo desempenyo molt be; n' estaban encarregats las senyoras Planas, Clementey Riera y 'ls Srs. Soler, Goula, Llibre y Ros.—Jo.

AMOROSA

Escolta, hermosa nineta,
la de 'ls ulls de color blau,
la de ròssa cabellera,
y de llabis sonrosats:

¿Per qué ab mí 't móstras esquiva?
¿per qué no 'm vols estimar?
¿No véus que per tu jo 'm moro?
¿no véus que m' estás matant?...

Dóna'm sols una esperansa;
diga'm que m' estimarás;
no vulguis matar á penas
á qui vol sèr ton esclau.

En tu penso nit y dia,
sempre tinch a'l meu devant
la teva imatge preciosa
y 'l recort de ton esguart.

Estima'm, donchs, nena hermosa,
estima'm y teu serà
un gran cor que t' idolatra
y un amor mes gran encar'.

JAPET DE L' ORGA.

Revista teatral

Liceo.—La companyia Giovannini fa reals nostres predestinacions apuntadas en número passat.

Degut á la excelent y perfecta execució que donan á las obras, demostrant tots un coneixement complert de 'ls personatjes ab manifestacions d' exquisita gracia y refinada intenció, 's véu aquet teatro concorregut de lo mes escullit de nostra societat.

La figlia de madame Angot, *Le campane de Corneville*, *Il vice-Ammiraglio*, etc., etc., són obras en las que 'ls distingits artistes de la companyia han obtingut nutrits aplausos.

Novedats.—Després de *Marina La Dolores*, després *Miss Robinson*, que avuy com ahir són estrepitosament aplaudidas las decoracions de 'l mestre Soler y Rovirosa y 'ls trajos de 'l reputat dibuxant Sr. Labarta.

Dijous passat se posá en escena una de las mellors obras de 'l clàssich repertori, deguda, la lletra á nostre compatriota Camprodón y la música á 'l fecundo mestre compositor Barbieri, titulada: *El diablo en el poder*.

Encar' que antiga y coneguda, la esmerada execució y direcció feren fòssin aplaudidas las principals escenas de la obra 'sent cridats á las taulas los artistes.

Eldorado.—Cap novetat registra la setmana en aquet teatro.

Segueix la companyia donant las conegudas obras *Cuadros*, *Padrino de El Nene*, *Bravias y Marcha de Cadiz* y omplint cada nit lo local ab un públich que aplaudeix espontáneament las agudesas y equívocos de bona lley que 'ls autors hi han posat.

De la darrera obra de 'l Mtre. Chapí, cada vegada agrada mes lo duo de 'l tercer quadro que ab xulapesca intenció, accent y mimica, cantan la Srta. Campos y 'l senyor León.—A. DE LA FLORIDA.

Granvia.—La representació de 'l nou drama *El señor feudal*, original de D. Joaquím Dicenta, ha estat un èxit doble, ó millor dit, dos èxits; un per' l' autor, l' altre per' la companyia.

Comensant pe 'l primer, direm que tèn un argument interessant, ben desenvolupat, ple de situacions verament dramáticas, totas naturals y ab escenas que demostran gran coneixement y tino. En aquesta producció no hi ha casi be res de sobra, casi tot es grá; y com está sembrada be en lo camp de la literatura teatral, que pèra 'l senyor Dicenta és camp ben adobat, no hi ha dupte que serà bona y abundosa la cullita que li reportará y ab la qual dona vida á la escena castellana.

Algú—per efecte de la prevenció de que 'ns hem lamentat moltes vegadas, puig veyent lo drama no 's pót atribuir á cap mes causa—fixantse en que la obra és de Dicenta, ha dit que aquèsta és socialista. Això no és cert, y 'l propi Sr. Dicenta podria desvanèixer de 'l tot aqueixa creencia, si suprimís alguns fragments que en dos ó tres escenas posa en boca de *Jaime*. Mes com no afecta a'l fondo de la producció; com d' aqueixa se 'n desprén una lliçó moral; castigar l' orgull, la ambició y la venjansa innoble; com lo *senyor feudal* és un tipo qu' ha pujat de res ajudat per passions rastreras; com la noblesa, que l' autor personifica en lo *Marqués*, és lo que la noblesa ha de sèr sempre; com lo drama instrueix delectant, *El señor feudal* pót col·locarse entre 'ls bons de 'l repertori modern.

Los personatjes són ben presentats y sostinguts acertadament, en especial *Juana* entre 'ls dramáticos y *Blas* en la part cómica. Hi ha diversitat de tipos reals: lo llenguatge és apropiat á cada un de 'ls interlocutors, salvo 'l lirisme declamatori que podria y fins direm deuria suprimirse en contadas situacions: hi ha parlaments y pensaments de primera; escenas que subjuguin á l' auditori perque s' escoltan ab goig, y seria un drama molt superior á *Juan José* si no decaygués en l' últim acte á causa de que després de 'l segon ja 's preveu lo desenllás. Es, donchs, en aquet punt inferior á aquell; pero val mes com á obra perque tèn un fi digne de sèr alabat y aplaudit.

Aquest drama 'ns plau també perque 'ns demostra que 'l Sr. Dicenta ha comprès que 'l camí trassat per *Juan José* no és lo bo. En *Juan José* no hi ha cap frase consoladora, ni un arranque que indiqui fe en lo fons de 'l cor; en *El señor feudal* los personatjes són tots de debò, són la encarnació de la classe creyent, honrada ó senzilla, y 'l llenguatge és digne, haventhi pensaments tan consoladors com lo que posa en boca de 'l *Marqués* quant li fa dir:

—«Oye, Roque. Mi oro ha podido ser tuyo, porque el oro puede ser de cualquiera: el nombre, la sangre, los da Dios y á Dios no pueden robarle los administradores por muy listos que sean»

Y aquet ab que acaba 'l drama:

—«¿Creías que el amo eras tu? No: el amo es Dios, y te castiga en lo que más amabas, en tu hijo.»

Felicitem, donchs, a'l Sr. Dicenta com á autor de *El señor feudal*.

També mereix s'er felicitada la companyia que dirigeix lo jove y aplaudit galán D. Joseph Fages, puig l'obra está ben ensajada y representada á la perfecció.

La dama Sra. Tarés s'identifica ab lo difícil é important paper de *Juana*, comprenent y expressant ab molta justesa y fidelitat las emocions y 'ls sentiments que dominan á la cándida y apassionada protagonista, y dient bastantes frases ab energia y gran intenció y foch, sense apartarse de las conveniencias escénicas. Es aquet paper un de 'ls que s'enmotllan a'l carácter de la Sra. Tarés: no és estrany que obtinga merescuts aplausos.

Las dots de 'l Sr. Fages s'avenen ab los sentiments que integran lo personatge *Jaime*, que li permet desplegar la fogositat y entussiasme necessaria en las escenas capitals, y donar vida á las situacions culminants en que intervè. Lo Sr. Fages té *arranques* en aquesta obra, dignes de actors de nombradía, que li són aqlaudits ab entussiasme.

Lo Sr. Molgosa se rejoveneix y pinta bè 'l tipo de *Blas*, refractari sempre a'l treball. Lo detalla ab naturalitat y 'n treu bon partit.

Anys ha que no havíam vist treballar a'l Sr. Marcet, que ha millorat molt. D'ell direm, dient poch y ben dit, que *el tio Roque* li vè just: tal com lo presenta, demostra haverlo estudiat bè y sab donarli sempre 'l carácter imperatiu y orgullós de 'l personatge.

Lo Sr. Muñoz está en caixa en lo galán jove y sosté be las escenas importants de l'acte últim.

La dignitat ab que 'l Sr. Berenguer representa 'l *Marqués de Atienza*, es la corresponent á la verdadera noblesa. Aplom y naturalitat dona aquest actor a'l antich senyor vingut á menos, no decayent ni un sol instant.

La joveneta actriu Srta. Molgosa diu ab ingenuitat la part de *Maria*, expressant dignament lo respecte y carinyo que convenen a'l tipo de la donzella ingenua.

Lo Sr. Vinyals y las Sras. Vitales y Rodríguez, no demereixen de 'ls anteriors, resultant un conjunt bò y mereixedor de 'ls aplausos que la concurrencia no escatima. — P.

Secció de Montepíos

Montepío Catalá.—Admitida la renuncia presentada por el Dr. D. Francisco Palau del cargo de Médico de esta Asociación, la Junta de Gobierno, usando de la facultad que le confiere el art. 52 de los Estatutos, ha nombrado para desempeñarlo al Dr. D. Juan Doménech Martínez.

Lo que se hace público para conocimiento de todos los señores y señoras asociados.

Barcelona 14 de Marzo de 1897.—*El Presidente*, José M.ª Pous.

Montepío Catalá.—La Junta de Gobierno, usando de la facultad que le confiere la adición 8.ª de los Estatutos, ha nombrado Delegado de esta Asociación en Gracia, á D. Francisco Martí y Balcells en sustitución de D. Antonio Altés, y Delegado en S. Martín de Provensals á D. José Garrigó.

Lo que se hace público para conocimiento de todos los señores y señoras asociados.

Barcelona 14 de Marzo de 1897.—*El Presidente*, José M.ª Pous.

—Se 'ns demana la inserció de la següent noticia que insertem ab lo major gust:

«La «Asociación general de Actores españoles», constituida bajo la presidencia del popular primer actor don Bonifacio Pinedo, ha nombrado su órgano oficial á nuestro querido colega *España Artística*.

Este periódico, de acuerdo con la Asociación, comen-
zará la campaña emprendida en favor de los artistas

que á ella perteneceren, ampliando los trabajos hechos hasta la fecha.

No dudamos que con la valiosa ayuda de *España Artística*, y los elementos de que este colega dispone, alcanzará gran prosperidad la Asociación de Actores españoles.»

ROMANTICISME

Que 't maridas aviat, ingrata dona,
assegura tothom en nostra vila...
No puch créuer de tu aytal sarcame
y no obstant és tan cert, com també ho éra
l'amor que 't vaig jurar y tu rebutjas
¿Qué será de mon cor? ¿qué será—diga'm
quant desposada 't veji jo ab un altre?
Un desert espantós, un caos terrible
'hont sols s'hi sentirán udols feréstechs
de feras que rastregan carn humana
¿Ahont se 'n va á parar ma il·lusió dolsa?
¿Ahont mon ideal, mon goig purissim,
lo mèu somni daurat y ma alegria?
¿A la tomba crudel de l'infornit?
Quant t' hagi perdut ja, com sombra indómita
mon ser inanimat, perduda l'esma
la terra solcará sevè é impertérrit,
malhehit á tot' hora sa desdita...
Y tú, dona fatal ¿tindrás coratje
per aburrirm' de cor y despreciarme,
oblidant tas promesas seductoras
y los fermes juraments de serne meva?
Si, ferás be; l'amor és flor de un día
y tú buscas diner: jo t' ho aprobo
éll és lo deu de 'l sigle; es la clau mágica
que á ton pas obrirá totas las portas,
Si, tu has pensat molt bé; serás felissa
y en ton cor regnarà sempre bonansa...
Mes ¿qué dich de ton cor!... No déus tenirne
quat á dintre de 'l mèu fidel jo 'l guardo.
En lo séu lloch, tan sols hi deu trovars'hi
un cau plé d'escorsóns y de inmundicia
que á poquet á poquet y ab fera sanya
amargarán ta mísera existencia...

Cása't ab éll y de ta pensa borra
lo recort de l'amor que 'm professabas;
y ja que ab tal crueltat me desprecias,
junt ab la benedició que us darà 'l clerge,
sobre teu recaurá, dona traydora,
ma maledicció fera é iracunda.

JOSEPH PUJADAS TRUCH.

Repertori de fora

S. Feliu de Guixols, 15 de Mars.

Altra cop tenim companyia catalana. ¡Gracias á Dèul
Y és bona, dirigintla el notable primer galán D. Teodoro
Bonaplata.

Va debutar ab repertori Guimerá, ó siga ab *L'ánima
morta*, obra en la qual dit actor se distingi de debò, se-
cundant lo be 'ls altres.

La segona obra ha estat lo drama *La pàlida*, en qual
producció van distingirse la Sra. Parrenyo y 'l galán jove
D. Victoriano Olivé.

També ha representat *Tenorios* de D. Joseph Ferrer,
treballant ab acert lo Sr. Bonaplata, la Sra. Parrenyo
que en la comedia es una excelent dama, y agradant
també las señoras Periu, y 'ls Srs. Olivé y Borralleras.
En resúm: bon comensament.—J. O.

Hospitalet, 16 de Mars.

Ha comensat ab bons auspiciis la companyia de decla-
mació que dirigeix lo galán D. Albert Dèu y de la qual
forma part lo graciós Sr. Tersol y altres artistas quins
noms no poso per' haverse'm adelantat ja algún redactor
d' eix periódich, puig la vam llejir en un de 'ls darrers nú-
meros.

Tant la primera funció com la donada avans de ahir
han tingut éxit. *La bojeria* és un d' aquells dramas que

permet apreciar lo treball de un actor, y en honor de la veritat dech dir que 'l Sr. Dèu va treballar ab carinyo y acert, sobre tot en l'acte últim, que és de proba, en la escena que hi ha entre 'ls dos germans y quant lo protagonista per la rahò. Va ferho be.

Las damas Srtas. Guerra y Morera agradan, y també treballan ab gust los Srs. Morera, Rodriguez, Ballart, Tersol y Forés (Angel).

La entrada bona y crech que continuarà be la temporada. — E.

Matarò 16 de Mars.

Sr. Director: honrat ab lo càrrech de corresponsal d'aqueix setmanari, avuy se 'm presenta ocasió propícia per' fèr mon debut, dignemho aixís.

En efecte, la cosa s'ho val, tota vegada que puch donar compte de unas representacions donadas baix la direcció de 'l primer galan D. Francisco Fuentes, nou en aquesta ciutat.

Las obras escullidas eran *De mala raza* y *Maria del Carmen*, posadas en escena dissapte y diumenje. En abduas lo Sr. Fuentes fèn gala de extraordinarias condicions artísticas que li valen per complert las simpatias del públich, i per veure's en l'actor la personificació de 'l personatge. Sigüé molt aplaudit y celebrat.

Lò despenyo pe 'l resto de 'l personal, no desmesresquè, estantne encarregats las Sras. Castillo, Marín y 'ls Srs. Miquel, Pérez, Barceló, Millá, Barbosa y Mora.

No m'extench mes; pero tornaré á parlar de la companyia en succesivas funcions. — X.

Saló de descans

Segons se diu, no trigarà en comensarse á fèr obras en lo teatro *Nuevo Retiro*, en lo qual funcionarà durant l'estiu una companyia de sarsuela dirigida per D. Tomás Quero.

— Los diaris de Reus tributan molts elogis a'ls artistas de la companyia d'òpera que treballa en lo teatro Fortuny, en especial al mestre D. Modesto Saboyas, a'l tenor Feliu de Constantí y a'l notable barítono D. Joaquim Aragó. Aquesta companyia casi pot titularse catalana, per quant á excepció de la Sra. Marra tot lo personal és de casa nostra.

— Dissapte va morir en aquesta capital D. Eusebi Planas, un de'ls artistas de mes popularitat.

En sa época no 's publicaba una novela, historia, ilustració, setmanari, que no demanès la valiosíssima ajuda de son fàcil y xispejant llapis.

Sa col·laboració era prenda d'èxit segur.

Era un dibuixant atildat, de pulcra execució, que sellaba sas infinitas obras ab la dominant de sa artística personalitat.

Sa imaginació prestá a'l catalanisme de bona lley, sos privilegiats frnyts, fent las láminas de la bellíssima obra de Bofarull, *L'Orfaneta de Menargues*.

Rendim homenatge á la memoria de'l catalá artista distintí y á sa familia 'l sentiment que 'ns ha causat tal perdua.

— Sembla que la primera dama de'l teatro Romea, donya Concepció Ferrer ha retornat á la empresa per segona vegada 'l paper de *Elvira*, de la aplaudida comedia *Viva 'l divorci*.

Si és per no voler representarlo, 'ns extranya molt, puig totas las primeras actrius que han actuat en dit teatro en passadas temporadas, han admès y desempeñat dit paper, qu'és lo de *dica* italiana.

¿Crèu tal volta la Sra. Ferrer que per' surtirne ayrosa s'ha de haver nascut á Italia ó s'ha de saber de música?

— La aplaudida companyia que dirigeix D. Jaume Marti, y de la que 'n forma part la distingida primera actriu D.ª Adelina Sala, treballará en los teatros de Sabadell.

— Han comensat las funcions de sarsuela en lo teatro Cassino de'l Vendrell, la companyia de'l mestre director D. Joan Rius.

— L'altre vespre hi va haver un gran escàndol en lo teatro de'l Tivoli, ahont treballa 'l célebre Pickman.

Creym que no es qüestió de falta de mérit, sino de falta de intérprete.

¿No 'n podria buscar un de catalá ó que l'entenguès tothom que no entengui sino 'l catalá?

Imp. Pujol y C.^a, Tallers 45. — Barcelona

NO MAS TIFUS NI GÁSTRICAS

LIQUIDO DIOFCORIDES (USO EXTERNO)

Este maravilloso líquido reduce en 24 horas, en un 50 por 100 la fiebre de dichas enfermedades, sin prescindir del tratamiento facultativo.

D pósito: Farmacia, Plaza de las Olas, número 8, Barcelona. — Puntos de venta: Farmacias, calle de Santo Domingo, 22 y Mayor, 74, Gracia — Prospectos gratis. — Frasco, pesetas 5.

SANTASUSANA

Santasusana • Santasusana

MAQUINAS PER' CUSIR Y PER' FER MITJA

Aparatos de péndrer dutxas

PREUS SENS COMPETENCIA

Carrer de 'l Carme, 34. — BARCELONA

ARXIU Y COPISTERIA

de vers y música

Joseph Bonnin

PUNTUALITAT Y ESmero EN SERVIR

— Passatge de Madoz, núm. 5, 2.ª —

Gran establecimiento de música

Instrumentos, pianos y armoniums, de

• JUAN AYNE •

FERNANDO VII, 51 y 53 y CALL, 22. — BARCELONA

~~~~~ Especialidad en pianos de alquiler. ~~~~~
Guitarras desde 5 pesetas.

À CASARSE TOCAN

Por 30 duros el mobiliario siguiente:

Una cama Viena (matrimonio), un sommier muelles (matrimonio), una cómoda con mármol, seis sillas regilla, una mesa de noche con mármol, una mesa de comedor, seis sillas idem, un elegante espejo y perchas.

Además hay camas de Viena á 20 pesetas, y de matrimonio, á 35. Sillas de regilla á 44 pesetas docena. Juegos de lavabo Viena mármol á 24, y gran surtido de muebles de todas clases á precios de fábrica.

LA IMPERIAL, Conde Asalto, 25

La gran Liquidación

La casa que da los muebles más sólidos y más baratos

UN MOBILIARIO NON PLUS ULTRA

Una cama de Viena ó de hierro (matrimonio), un sommier, un colchón, una cómoda con marmol, 6 sillas regilla, una mesa noche, un espejo, una mesa comedor, 6 sillas y un palanganero,

todo por 30 duros

Hay camas de Viena con somier, colchón y almohada

A 32 PESETAS

Riera Alta, núm. 48 - Barcelona